

ПРОБЛЕМА КОНСТРУЮВАННЯ ОБРАЗІВ СВІТУ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Як це вже досить різнопланово й різнобарвно висвітлено в багатьох психологічних, соціологічних, економічних, філософських працях, реальне сьогодення характеризується не тільки масштабними, геополітичними подіями та тенденціями, але й все більш відчутним проникненням в повсякденне життя якщо не всіх, то, мабуть, відчутної більшості людей, різножанровими інформаційними напливами, навіть своєрідною інформаційною агресією. Звучить, можливо, досить банально, але так само неоригінально прозвучить і елементарна констатація того факту, що навіть у найбільш розвинених країнах поки що не створено, так би мовити, панацеї, засобів ефективного подолання інформаційно-емоційних впливів як на широкі верстви, так і на окремих громадян, особливо на тих, кого інформація випробовує найбільш жорстко, а часом й жорстоко. Щоб не вдаватись до якогось реєстру прикладів, нагадаємо хоча б про кібернетично-інтернет буття і побут, що хронічно дестабілізують свідомість, розумову діяльність, перцептивну сферу, яка в першу чергу відповідає за подальшу адекватну поведінку суб'єкта, про конкретні можливості його розуміння або ж, навпаки, нерозуміння всього того, що він бачить, чує, навіть тактильно й на смак відчуває з реального, та все більш масштабного віртуального середовища.

В руслі нашого аналізу, наших досліджень тут слід говорити про актуальну необхідність визначати психічні потенціали людини в координатах інформаційного простору та часу, діапазони функціонування перцептивно-розумової норми та виходу за її межі при безпосередньому зіткненні кожного дошкільника, учня, студента, професіонала з інформаційною новизною, потоком кризових, а часом й катастрофічних ситуацій, а в зв'язку з усім цим з віднайденням своєрідної психологічної зброї, здатної допомагати у подоланні як своєрідного повсякденного дискомфорту, так і прямо небезпечних для психіки, для життя загроз у їх крайніх проявах та впливах як миттєвого, так і постійного хронічного характеру. Без перебільшення йдеться про екзистенційне, доленосне – бути чи не бути людині людиною, а то й більш трагічно – жити чи не жити.

Все це, як видається, підводить нас до нині досить поширеної сентенції, що стала такою не тільки в філософії та синергетиці, а й у психології – про сітьову парадигму, яка визначає поведінковий статус людини (Князева О. М., Курдюмов С. П., Хакен Г., Пригожин І., Ніколіс Г., Фріман У., Комбс А., Ярославцева О. І. та ін.). Ми схильні майже в синонімічному розумінні визначати його як такий, що свідчить про лабіринтну організацію інформаційного оточення, відповідну лабіринтну перцептивно-розумову динамічну конструкцію психічного реагування на реально-віртуальну об'єктивну конструкцію. Саме через те, що йдеться про ЛАБІРИНТНУ, хаотичну в тій чи іншій мірі організації структуру інформаційного простору, ми вважаємо однозначно необхідну саме ТВОРЧУ організацію реагування,

поведінки, будь-якої діяльності в складних режимах перебування суб'єкта.

Багаторічний дослідницький досвід дозволив нам обґрунтовано розбудувати психологічну теорію творчої конструкторології, яка, в першу чергу, базується на аксіоматичному визнанні ЛАБІРИНТНО-ПОТОКОВОГО функціонування психіки, що дозволяє максимально наблизитись до можливого об'єктивного її дослідження, й так само до вироблення відповідних методів, методик навчання, стимулювання та діагностики не тільки в межах психології творчості. Й не тільки в координатах загальної психології, а й у сферах освіти в цілому, на що недвозначно вказують відомі фахівці. Так, наприклад, Д. І. Фельдштейн зазначає, що ми живемо в такі часи, коли йдеться не просто про звичайні зміни, а глибокі історичні перетворення, коли на перший план вийшла проблема Людини як реального суб'єкта історичного процесу, здатного до активної дійовості, до вирішення складних, об'єктивно повсталих перед нею нестандартних завдань з великою кількістю невизначеності й водночас з необхідністю збереження усіх кращих людських якостей, людського потенціалу. Й саме це визначає роль освіти, яка повинна забезпечувати озброєння людини необхідними знаннями у обранні необхідних дій в складній ситуації, навчати її розумінню, осмисленню дійсності, активізації загального розвитку (інтелектуального, морального, естетичного, фізичного та ін.), розвитку й зростанню її здібностей, потреб. Й при цьому слід мати на увазі, що змінюється не тільки світ, в якому живе людина, але й сама людина, бо об'єктивно вона живе вже в іншому просторі-часі; змінилися так само й ритми та темпи її руху, простору, життя (див. 2, с. 46). Як бачимо, тут так само фактично йдеться про ТВОРЧЕ подолання нових складних проблем, до чого повинна адекватно готувати нас відповідним чином розбудована й орієнтована освіта (В. В. Давидов, Г. С. Костюк, В. Г. Кремень, Є. О. Мілерян, А. В. Петровський, В. О. Сухомлинський, К. Д. Ушинський та багато інших).

Таким чином, стає зрозуміло, що основним вектором наших теоретичних та прикладних досліджень є саме їх спрямованість на аналіз творчої конструкторології як парадигми, що, в свою чергу, детермінує загальну спрямованість на її роль в системі освіти та праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Психологічне дослідження творчих перцептивних процесів на різних вікових рівнях: монографія // В. О. Моляко, І. М. Біла, Н. А. Ваганова та ін. / за ред. В. О. Моляко. – Кіровоград, 2012. – 210 с.

2. Фельдштейн Д. И. Проблемы психолого-педагогических наук в пространственно-временной ситуации XXI в.: вызовы информационной эпохи // Вопросы психологии, 2013, № 1, С. 46-65.